24 КАНАЛ
«ОНА УТОНУЛА»
СТРАНА КАЛИНИНГРАД
ЕЖЕНЕДЕЛЬНАЯ ГАЗЕТА
ЭДУАРД ЖУРАВЕЛЬ СЛУЖИЛ НА «КУРСКЕ». УШЕЛ В ЗАПАС ВСЕГО МЕСЯЦ НАЗАД. ЕГО ДРУГ-ОФИЦЕР НАХОДИТСЯ СЕЙЧАС НА ЗАТОНУВШЕЙ ПОДВОДНОЙ ЛОДКЕ
ВЛАСТИ ПРЕДАЛИ

"Вона потонула": Анатомія брехні та народження диктатури Путіна на кістках екіпажу "Курська"

12 серпня, 07:00 | 9425 | 17 хв | 12

Костянтин Довгань **Ольга Білан**

1. ЩО СТАЛОСЯ У БАРЕНЦЕВОМУ МОРІ 12 СЕРПНЯ 2000 РОКУ
2. ЗНУЩАННЯ РОСІЙСЬКОЇ ВЛАДИ НАД РІДНИМИ ПІДВОДНИКІВ
3. ОСТАННЯ ЗАПИСКА ДМИТРА КОЛЕСНІКОВА
4. ВІДМОВА ВІД МІЖНАРОДНОЇ ДОПОМОГИ ТА ВИПРАВДАННЯ КРЕМЛЯ
5. ПУТІН ЯК АДВОКАТ БОЯГУЗЛИВИХ АДМІРАЛІВ
6. ГАНЕБНА ЗУСТРІЧ У ВІДЯЄВО ТА ЗАЧИСТКА МЕДІА

12 серпня 2000 року під час навчань російського флоту в Баренцевому морі затонув атомний підводний човен К-141 "Курськ" зі 118 членами екіпажу. Безпосередньою причиною аварії "Курська" став витік торпедного палива, який призвів до детонації торпед, вибух яких розірвав корпус підводного човна. При цьому екіпаж не загинув миттєво. Після вибуху вижили щонайменше 23 моряки, які чекали на допомогу, але її так і не було.

Зниклий човен почали шукати лише наступного дня, а коли знайшли – до останнього зволікали з рятувальною операцією. При цьому норвезькі та британські підводники були готові допомогти, але росіяни їм чванливо відмовили. Лише під тиском громадськості такий дозвіл був наданий 16 серпня. 20 серпня британські та норвезькі рятувальники потрапили всередину "Курська", але на той момент рятувати вже не було кого.

Далі російська влада буквально відмахнулась від катастрофи "Курська", а президент Путін, який лише кілька місяців як став на чолі країни, спершу навіть не перервав своєї відпустки. Воєнне керівництво діяло в кращих традиціях СРСР і доклало всіх зусиль, щоб приховати трагедію. Але у 21 столітті це було неможливо. У 2001 році нідерландська компанія Mammoet Transport BV підняла на поверхню більшу частину човна. Тоді ж було проведене розслідування, яке встановило факти численних порушень і підтвердило, що катастрофа була питанням часу.

Трагедія "Курська" стала першим гучним злочином режиму Путіна та символом початку його правління. А фраза "Вона потонула" та ідіотська та водночас цинічна гримаса Путіна у відповідь на запитання Ларрі Кінга восени 2000 року про те, що сталося з субмариною, назавжди закарбувалися в пам'яті людей.

24 Канал нагадує про ті події та реконструює їх у випуску авторської програми Ольги Білан на англомовному каналі War&Politics 24. Подаємо текстову версію програми, перекладену українською.

Що сталося у Баренцевому морі 12 серпня 2000 року

12 серпня 2000 року. Росія проводить військові навчання у Баренцевому морі. Десятки військових кораблів. Аж раптом стається катастрофа.

Пожежа на підводному човні К-141 "Курськ" проєкту 949А "Антей" (клас "Оскар II" – згідно з класифікацією НАТО, яка визначає субмарину як Атомний підводний ракетний крейсер стратегічного призначення для знищення авіаносних ударних груп) призводить до детонації боєприпасів. Корпус субмарини практично розірвало навпіл.

Субмарина "Курськ", 1999 рік / Фото – AP

Ця надзвичайна подія мала б змусити всіх забити на сполох і кинути всі ресурси на рятувальну місію в ту ж секунду. Замість цього адмірали спокійно вичікували, щоб урятувати власну шкуру, поки їхній молодий лідер спокійно вирушає у відпустку.

Пізніше ця банда буде в унісон брехати, стверджуючи, що їхній штаб нібито нічого не знав і не помітив. Але ця цинічна брехня нікого не могла обдурити.

Пальне

Середні ціни в мережі АЗС «Amic Energy» станом на

Російський журналіст Сергій Доренко, який тоді працював на каналі ОРТ (нині – "Перший канал", – 24 Канал), а згодом сам стане жертвою путінських політичних репресій і помре за дивних обставин, у дні трагедії "Курська" був серед тих людей, хто не злякався сказати правду, зруйнувавши цинічну брехню російської влади та особисто Путіна.

> **Жахливий вибух стався на підводному човні рано вранці. Насправді два вибухи. Другий був еквівалентний кільком тоннам тротилу. Такий вибух важко не помітити. Природно, вони його зафіксували й визначили місце вибуху. Якщо це не так, то флот треба негайно розпустити, тому що навіть сейсмічні станції на Алясці, в США, зафіксували цей вибух,**
> **– Сергій Доренко про катастрофу "Курська", яку російська влада вдала, що "проспала".**

Фрагмент передачі Доренка від 2.09.2000 про катастрофу "Курська", після якої проєкт закрили:

Замість того щоб віддати адміралів під трибунал, Путін та його найближче оточення запустили механізм огидного скоординованого приховування.

Поки вцілілі моряки чіплялися за останні ковтки повітря глибоко під водою, військові виходили до преси з кам'яними обличчями. За наказом із самого верху вони розпочали масовану дезінформаційну психологічну операцію, імітуючи шалену діяльність перед мільйонами людей.

Ось що тоді вони говорили:

> **Вже кілька днів поспіль робляться спроби стикування за допомогою глибоководних рятувальних апаратів, які мають найвищі технічні характеристики. Це не тому, що наша техніка застаріла. Дозвольте уточнити, що рятувальні апарати, які тут розгортаються, навіть новіші за британську мінісубмарину. Якщо результату досі немає, то виключно через критичний характер ситуації.**

Знущання російської влади над рідними підводників

Насправді генерали свідомо ховали 118 людей, щоб виграти час для свого президента, який відпочивав, поки родини підводників божеволіли в інформаційному вакуумі.

> **Будь ласка, допоможіть врятувати наших хлопців. Вони живі. Ми молимося. Ми сподіваємося. Ми знаємо, що вони живі. Ми покладаємо всі наші молитви на норвезьких водолазів, – звернення рідних моряків.**

Родичі членів екіпажу "Курська" дізналися про катастрофу не з офіційних повідомлень ВМС Росії, а випадково, від знайомих через "сарафанне радіо", поки військове керівництво клеїло дурня.

Ось як говорить про це Галина Білогунь, вдова уродженця українського Марганця капітана 2-го рангу Віктора Білогуня, який служив заступником начальника електромеханічної служби та загинув на борту "Курська":

> **Коли я дізналася, що сталася надзвичайна ситуація? Я дізналася в неділю. Це було 13-те число. Я була на кухні близько 3-ї години дня, і мені зателефонував друг мого сина. Він каже: "Тьотю Галю, а де ваш тато?" Я кажу: "В морі". – "А на якому кораблі? На "Курську?" Він каже: "А ви знаєте, що Курськ потонув?" І коли я почала гарячково дзвонити всім нашим друзям, тим, хто служив разом з ними, нікого не було вдома. І так цілу добу ми залишалися в повній темряві.**

Насправді всі ці чутки поширював береговий штаб, але бойовому штабу вони нічого не повідомляли. Жодної інформації взагалі. Повні 24 години повного невідання і звірячого мовчання берегового командування. І уявляєте, абсолютно випадково було встановлено зв'язок зі штабом Північного флоту, конкретно з пресцентром, де його начальник розмовляв зі своїм батьком. Начальник пресцентру Північного флоту говорив власному батькові, що вцілілих не буде і підіймати підводний човен найближчим часом не збираються. Тобто тоді вже все було зрозуміло.

Остання записка Дмитра Колеснікова

Поки путінські посіпаки боягузливо приховували правду від бойових офіцерів і дружин, там, у залізній пастці дев'ятого відсіку, капітан-лейтенант Дмитро Колесніков стискав олівець у змерзлих пальцях.

Дмитро Колесніков з дружиною на борту човна "Курськ" / Архівне фото

Пишучи на дотик, він залишає останню записку. І ці рядки, написані за крок від смерті, назавжди зруйнували всю брехню, сфабриковану Путіним та його людьми.

> **Тут надто темно писати, але я спробую на дотик. Видно, шансів немає, відсотків 10 – 20. Будемо сподіватися, що хоча б хтось це прочитає. Всім привіт, не впадайте у відчай. Колесніков,**
> **– передсмертна записка Дмитра Колеснікова.**

Ольга Колеснікова, вдова Дмитра Колеснікова:

> **Ця записка – моя. Чому моя? Тому що єдине ім'я власне в ній – моє ім'я. Я вірю, що те, що там написано для мене, є священним, тим, що не можна осквернити. У мене є причина більше нікому не вірити. Перша причина – це те, що вони брехали нам увесь тиждень, говорячи, що вони живі й будуть врятовані. І друга причина, яка вбиває мене зсередини, – це те, що вони обіцяли віддати мені записку, але так і не віддали. Ось чому я більше нікому не вірю.**

Відмова від міжнародної допомоги та виправдання Кремля

Поки Колесніков прощався з життям, а Путін катався на гідроциклі, британські та норвезькі рятувальні команди благали допустити їх до місця аварії.

Записка Колеснікова, яка спростувала офіційну версію, що весь екіпаж Курська загинув 12 серпня через вибух / Архівне фото

Світові новини тоді писали: Сьогодні 11 країн НАТО запропонували свою допомогу Росії, але Москва заявляє, що в ній немає потреби.

Попри все день за днем диктатор і його генерали відмовлялися від допомоги. Натомість альянс КДБшників та адміралів вигадав найбоягузливіше виправдання, яке тільки можна уявити – режим починає розігрувати погодну драму, намагаючись перекласти провину на матінку-природу.

Так з'явилась історія про шторм, який все зіпсував. Але шторм, якщо це не цунамі, взагалі не відчувається на глибині 15 метрів. Деякі цунамі не відчуваються навіть на 20 метрах. На глибині 100 метрів, де лежав атомний підводний човен "Курськ", ніякого шторму не було. Кораблі ні разу не залишали місце рятувальної операції, а це означає, що стан моря дозволяв їм працювати.

Шторм вирував лише в головах путінських адміралів, які гарячково шукали виправдання, щоб прикрити власну недбалість і злочинний параліч. Кремль намагався переконати світ, що трагедія була фатальною, а порятунок – технічно неможливим. Проте самі військові, професіонали, які командували цими суднами, відкрито визнавали, що система мала спрацювати.

У моряків-підводників був чіткий автоматизований протокол евакуації, але він не спрацював і перетворився на смертний вирок виключно через кабінети берегового начальства.

Контрадмірал Михайло Кузнецов, командувач 7-ю дивізією атомних підводних човнів Північного флоту РФ (1994 – 2002):

Цю катастрофу потрібно розслідувати. Я маю на увазі, як це сталося, але весь екіпаж... Я маю на увазі, спокійно... Ми відпрацьовуємо ці сценарії, вони б перейшли в цю рятувальну капсулу, спокійно спливли б. Я маю на увазі, їх би підібрали рятувальні засоби. І ми б не мали цього горя через загибель 118 людей. Але це сталося. Це сталося.

Путін як адвокат боягузливих адміралів

Поки бойові офіцери каялися та відкрито визнавали, що моряків з АПЛ "Курськ" мали повернути живими, Путін виступив особистим адвокатом своїх боягузливих адміралів.

Замість того щоб віддати під трибунал відповідальних за затримку операції, Путін з холодним і спокійним обличчям заявляє всій країні, що катастрофа ядерного титана під час показових учень – це просто рутинна аномалія. Життя є життя, всяке трапляється.

Володимир Путін:

А що військові знали на той момент? По-перше, що зв'язок з підводним човном втрачено. По-друге, що він лежить на ґрунті. І по-третє, що з ним встановлено контакт за допомогою технічного пристрою, який є на борту підводного човна. Це все, що вони знали. Це ж військові навчання, зрештою. Про що було доповідати в той момент? Ну, звичайно, могли сказати, що зв'язок із човном втрачено. Але це, так, це нештатна ситуація, звичайно, но такі речі трапляються. Тому про це можна сперечатися, звичайно, і можна їх за це критикувати, але я б не став заходити так далеко, щоб засуджувати військових за це.

"Такі речі трапляються"... "Ми їх не звинувачуємо"... Він не просто вигороджував убивць у погонах. Путін відчайдушно намагався врятувати власну дупу, граючи роль невинного новачка, якого нібито ввело в оману власне оточення.

Ганебна зустріч у Відяєво та зачистка медіа

Спершу влада намагалася замовчувати трагедію, але коли справжній масштаб катастрофи вирвався назовні, Путін все ж полетів до закритого військового гарнізону Відяєво. Але не для того, щоб допомогти, а виправдати себе та своїх посіпак.

Володимир Путін виправдовується:

> **Якби я міг, знаєте, якби я міг особисто, я б сам туди спустився. Я вже був всередині одного, як ви знаєте. Реальність така, що ні наші фахівці, ні іноземні експерти не можуть дістатися до восьмого відсіку, щоб підняти його. Я говорю вам це з повною відповідальністю. Я не можу просто стояти тут, давати обіцянки й тікати. Я розповідаю вам ситуацію саме такою, яка вона є. Це сувора правда, але це правда саме така, яка вона є. Ні наші фахівці, ні іноземні експерти не можуть дістатися до восьмого відсіку**

Родичі жертв кричали від розпачу та агонії, вимагаючи врятувати їхніх чоловіків. Тоді як Путін був розлючений тим, що хтось наважився поставити під сумнів його авторитет. Він навіть почав кричати на людей.

На таємно вивезеному з тієї зустрічі записі чітко чути, кого саме диктатор та його адміністрація таврували як своїх головних ворогів. Це основа путінської диктатури – перекладання провини з убивць у погонах на тих, хто викривав правду.

Володимир Путін:

> **На телебаченні сьогодні найголосніше кричать ті самі люди, які 10 років руйнували армію і флот. Армію, в яку сьогодні йдуть люди, і сьогодні вони позиціюють себе як захисники цієї армії також з метою дискредитації та остаточного розвалу армії та флоту.**

Щойно президентський кортеж зник за горизонтом, журналісти з команди Сергія Доренка зайшли в будинки, де жили родини офіцерів-підводників. Картина шокувала. Елітна база атомного підводного флоту виглядала як розграбована руїна. Поки Путін та його верхівка "пиляли бюджети" в Москві, еліта Збройних сил поверталася з бойового чергування прямо в крижане комунальне пекло...

Згодом Доренко все це показав росіянам на ТБ у вже згаданому ефірі:

> **Це жахливе місце. Воно нагадує чеченське селище, захоплене федеральними військами. Гаряча вода тут є. Була, коли Путін приїжджав. Путін поїхав – воду відключили. Вони повертаються з темряви додому, щоб гріти воду кип'ятильником, щоб просто не замерзнути на смерть у власних квартирах.**

Це і є справжнє обличчя путінської вертикалі влади. Всередині квартири командира "Курська" Геннадія Лячина – злидні та комунальна розруха, поки путінські маршали будують собі палаци. Тим часом його дружина Ірина намагається вчити дітей інформатиці в школі, де держава навіть не спромоглася надати комп'ютери.

Путін з родинами загиблих моряків, у центрі – Ірина Лячіна / Фото – AP

Вчителька інформатики на головній базі ядерних сил стримування країни веде уроки за допомогою таблиць, намальованих на картоні. І всередині цієї картонної величі, сконструйованої Кремлем, жінки днями безперервно сиділи біля телевізорів, намагаючись пробити кам'яну стіну брехні берегового командування. Послухайте, з якою гідністю Ірина Лячина описує інформаційну блокаду, запроваджену путінськими генералами.

Ірина Лячина:

> **Ми отримували всю інформацію, так само як і ви, з телевізора. Ну, можливо, ми знали зовсім трохи більше про те, що рятувальників немає, і що навіть якщо вони й були, то обладнання було абсолютно не те. Ми це знали. Але, знаєте, надія... Надія була завжди. Надія померла, коли норвежці нарешті відкрили люк і знайшли там лише морг.**

Путін, повернувшись до Москви, переймався не трупами своїх моряків. Його бісило те, що його особистий рейтинг схвалення стрімко падав.

Тому вдовам, чиїх чоловіків путінські генерали щойно відправили на смерть, пропонують безпрецедентні фінансові виплати. Режим цинічно купує їхнє мовчання, роздаючи квитки в один кінець, щоб вони більше ніколи не псували глянцеві пресрелізи Кремля.

Вдова Галина Білогунь розповідає про цю "угоду" і каже, що їй просто назвали ціну за життя чоловіка:

> **І тому я сказала: "Віддайте мені зарплату мого чоловіка за наступні 10 років зараз". І він передав цю інформацію безпосередньо Путіну. І Путін дав мені цю зарплату. І він дав цю зарплату сім'ям усього екіпажу.**

Путін оцінив цей жест. Пізніше він називатиме вдів підводників "10-ти доларовими повіями" (російською – "шл*хами", – 24 Канал) і використає це, щоб позбутися Доренка та заткнути інших журналістів.

*Вдови російських підводників. Пізніше Путін їх об'єднає в образ, відомий як "10-ти доларові шл*хи" / Фото – AP*

Ось як про це згадував сам Доренко:

> **Він зателефонував на "Перший канал" і сказав, що "Перший канал" найняв повій, які виступили, щоб дискредитувати його. І, зокрема, я потім доводив йому, що це були не повії, а вдови офіцерів. Це справді вдови офіцерів, я згодом сам їх бачив у Відяєво, і вони продовжували говорити незручні речі, але він одразу зателефонував і сказав: "Ви спеціально наймаєте повій. Дали їм по 10 доларів, спеціально щоб мене дискредитувати"...**

Далі гроші були виплачені. Незалежних журналістів звільнено, а телебачення ретельно зачищено під потреби Кремля. Повністю розчавивши правду вдома, задоволений Путін у вересні 2000 року летить до Нью-Йорка на зустріч зі славетним журналістом Ларрі Кінгом.

Він сидить у розкішній студії, абсолютно впевнений у своїй безкарності. І на єдине запитання, яке змусило плакати мільйони людей у всьому світі, він відповідає зі слабкою, самовдоволеною, людожерською посмішкою на губах.

Ларрі Кінг: "Що сталося з субмариною?"

Володимир Путін: "Вона потонула"...

І все. "Вона потонула". А разом з ним потонула честь, залишки совісті та 118 людських життів, принесених у жертву рейтингу Путіна та брехні його генералів.

"Вона потонула"-момент в ефірі шоу Ларрі Кінга – дивіться відео:

Це був перший масовий колективний злочин, скоєний Володимиром Путіним та його камарильєю. Це був саме той момент, коли народилася формула їхньої влади: скоїти злочин, збрехати мовчанням і знищити кожного, хто відмовляється підкоритися.

Ця посмішка тирана на шоу Ларрі Кінга була лише початком.

Чому "вона потонула" – дивіться відео:

ЧАСТІ ПИТАННЯ

- ❓ Яка була причина катастрофи підводного човна "Курськ"?
- ❓ Чому рятувальна операція була затримана після аварії "Курська"?
- ❓ Яка була реакція Володимира Путіна на трагедію "Курська"?

Пов’язані теми:

ВОЛОДИМИР ПУТІН

РОСІЙСЬКА ПРОПАГАНДА

ІСТОРІЯ ДНЯ

E-mail редакції

news24@24tv.com.ua

Номер телефону:

+38 044 390 5077

Ми тут:

м.Київ,
вул. Володимирська 61/11,
офіс 50

Ми в соцмережах:

- Про нас
- Редакція
- Редакційна політика
- Про телеканал
- Телеведучі
- Рекламодавцям
- Правила користування

- Політика конфіденційності
- Політика використання штучного інтелекту
- Політика конфіденційності додатку
- Угода Користувача Спільноти
- Правила коментування
- Технічна інформація

- Контакти
- Вакансії
- Структура власності
- Архів
- Карта сайту
- Ігри

Всі новини
- Головні новини
- Новини України
- Прямий ефір
- Відеоновини
- Аудіоновини
- Погода

Війна Росії з Україною
- Ракетні обстріли
- Карта бойових дій
- Мирні переговори
- Повітряна тривога в Україні
- Масована атака по Україні
- Вибухи у Росії
- Втрати ворога

Мобілізація в Україні
- Звільнення з військової служби
- Мобілізація 50+
- Мобілізація жінок
- Контракт для 18-24-річних
- Відстрочка від мобілізації
- Мобілізація в Україні: скільки осіб мобілізує ТЦК

Новини економіки
- Ціна нафти
- Курси валют
- Фінансові новини
- Тарифи на комунальні послуги
- Податки
- Пенсія в Україні

Кіно
- Найцікавіші фільми
- Українські фільми
- Фільми на вечір
- Комедії
- Серіали

Новини Освіти
- Міністерство освіти та науки України
- Школа
- НМТ 2026
- Саморозвиток
- Навчання за кордоном

Нерухомість
- Аналітика ринку
- Купівля житла
- Тренди і натхнення

Спорт
- Бокс
- Футбол
- Теніс
- Біатлон
- Інші види спорту

✉ **Email - розсилка**

Будьте в курсі всіх новин і оновлень! Перейдіть на сторінку наших розсилок, щоб обрати ті, що відповідають вашим інтересам.

ДО РОЗСИЛОК

Всі комерційні рекламні матеріали позначені словами "Спецпроєкт" чи "Партнерський матеріал". Матеріали з позначкою "Експерт", "Позиція" відображають позицію авторів та героїв. Редакція може не поділяти їхніх поглядів. Детальніше щодо реклами та правил цитування можна ознайомитись в правилах користування сайтом. Усі права захищені. Матеріали сайту призначені для осіб старше 21 року (21+)

Онлайн-медіа «24 Канал»
пл. Галицька, буд. 15, м. Львів, 79008
Телефон +380 (32) 229-77-77
Адреса електронної пошти — legal@24tv.com.ua
Ідентифікатор онлайн-медіа в Реєстрі суб'єктів у сфері медіа — R40-06057

© 2005—2026, ПрАТ «Телерадіокомпанія "Люкс"», 24 Канал.